

חגיגה ב. (תחילת המסכת) עד ג. (שורה 24)

ביאורים

התורה ציוותה על כל אדם מישראל (למעט אלו המנויים במשנתנו) לעלות לרגל ולשמוח. מצוות העליה לרגל כוללת גם עליה לראות את ה' בביהמ"ק וגם הקרבה אחת של קרבן עולה (קרבן זה נקרא עולת ראייה). מצוות השמחה כוללת אכילת קרבן שלמים (הנקרא שלמי שמחה) כל יום מימי החג (מצוות השמחה נוהגת גם בימינו בין בתכשיטים ובגדים נאים ואולי גם באכילת בשר חולין). בנוסף לשני הקרבנות הללו (עולת ראייה, ושלמי שמחה) יש גם חיוב על קרבן שלישי הנקרא שלמי חגיגה. חיוב קרבן זה לא מפורש בפסוקים אלא נלמד מתורה שבעל פה.

משנה

הפטורים ממצוות ראייה ברגל

- חרש, שוטה, קטן.
- אישה, טומטום, ואנדרוגינוס.
- עבד שאינו משוחרר.
- חיגר, סומא, חולה, זקן.
- מי שלא יכול לעלות ברגליו.

מיהו 'קטן'?

ב"ש: שאינו יכול לרכב על כתפיים ולעלות (מירושלים להר הבית).
ב"ה: שאינו יכול לאחוז ביד אביו ולעלות (מירושלים להר הבית).

השווי המינימאלי של הקרבנות

עולת ראייה - ב"ש: 2 מעות.
ב"ה: מעה.
שלמי חגיגה - ב"ש: מעה.
ב"ה: 2 מעות.

הפטורים ממצוות שמחה ברגל

כל הרשימה שבמשנה חוץ מחרש חלקי (שומע ואינו מדבר או להיפך)

הסיבה לדין הייחודי של חרש חלקי

יש לו דעת -

ולכן חייב בשמחה (כשאר המצוות שבתורה).

אינו מסוגל לקיים לימוד מלא (אינו שומע או אינו יכול ללמד - שני דברים הפוגעים ביכולת הלימוד)
 לכן פטור ממצוות הקהל וממצוות ראייה (שהוקשה להקהל).

"הכל חייבים במצוות ראייה ברגל" - מה בא לרבות הכלל?

תירוצ א': מי שחציו עבד וחציו בן חורין.
הערה: גם רבינא הסובר שחציו עבד וחציו בן חורין פטור - מודה שלמשנה אחרונה הוא חייב.

תירוצ ב': מי שהיה נכה ביום הראשון - והתרפא במהלך הרגל.
הערה: הסבר זה מסתדר רק עם הדעה שהיום הראשון הוא היום הקובע ומי שהיה פטור בו נפטר לחלוטין.

תירוצ ג': סומא באחת מעיניו.
הערה: הסבר זה לא מסתדר לפי שיטת ר' יהודה שפוטר סומא באחת מעיניו.

בהתחלה ('משנה ראשונה'):
 ב"ה סברו שאין חובה לשחרר עבד כזה.

אך לבסוף ('משנה אחרונה'):
 ב"ה הודו לב"ש שיש חובה לשחרר עבד כזה (כדי שלא יתבטל מפריה ורביה), ולכן חייב במצוות ראייה.

חגיגה ג. (שורה 24) עד ד. (שורה 7)

ביאורים

כיבוש עולי בבל: חלקי ארץ ישראל שיושבו על ידי עולי בבל בתחילת בית שני ונתקדשו על ידי עזרא ובית דינו. התנאים נחלקו האם כיבוש עולי בבל (הקרוי גם "קדושה שנייה"), מועיל מן התורה או רק מדברי סופרים. כמו כן נחלקו תנאים, אם קידוש זה נתקדש רק לזמן בית שני, או גם לאחר חורבנו. הרמב"ם סובר כי כיבוש עולי בבל נתקדש מן התורה, לשעתו ולעתיד לבוא, כיון שנעשה על ידי קניין וחזקה. (בכך הוא שונה מהקדושה הראשונה שנעשתה על ידי כיבוש חיצוני בלבד ולא היה בה קשר משמעותי לאדמה)

"מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב"
כמה נאין רגליהן של ישראל בשעה שעולין לרגל.
"והבור ריק אין בו מים"
מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו.

האנשים הבאים פטורים ממצוות ראייה:

- חרש באזנו אחת. ('פאנ'הס')
- חיגר ברגלו אחת. ('ג'פ'ס')
- בעלי קבין. ('פפ'ס' - משמע 'רגלים')

"את ה' האמרת ה'וס וה' האמ'ק ה'וס"
ישראל עשו את הקב"ה דבר ניכר שאין כמותו ('שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד'),
כך יעשה הקב"ה לישראל (ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ').

"הק'ה את... האנשים והנשים והט'ם"
אנשים - ללמוד,
נשים - לשמוע,
טף - כדי ליתן שכר למביאייהן.

'דברי חכמים כדברנות וכאמרות נאוצים פלפי אסופות נתנו מרצה אחר'
'דברי חכמים כדברנות' - כמו דרבן שמכוון את הפרה לתלמיה, כך גם התורה מכוונת את לומדיה לדרך חיים.
'וכאמרות' - כמו מסמר שאינו מיטלטל, כך גם דברי התורה.
'נאוצים' - כמו נטיעה שהיא פרה ורבה, כך גם התורה.
'פלפי אסופות' - אלו תלמידי חכמים שיושבים קבוצות קבוצות ונחלקים בדין.
'נתנו מרצה אחר' - אין לחשוש מהמחלוקות, כי אל אחד נתן את כולן.

הלכה זו אמר ר' אלעזר בשם ריב"ז ששמע מרבו ורבו מרבו וכו'.

שמיטה לא נוהגת שם כי עולי בבל לא קידשו מקום זה, וחכמים תיקנו שיפרישו מעשר עני - כדי שיהיה לעניים מהיכן להתפרנס בשמיטה.

ישראל הגרים בעבר הירדן המזרחי:
מחוייבים בהפרשת מעשר עני בשנת השמיטה.

אבל אם קיים רק תנאי אחד, אפילו אם עשהו דרך שטות, אין הכרח שהוא שוטה.

רב הונא: צריך שיתקיימו כל התנאים.
ר' יוחנן: מספיק אחד התנאים.

ברייתא
הגדרת 'שוטה':

- היוצא יחידי בלילה.
- הלן בבית הקברות.
- המקרע את כסותו.

המקור לפטורים ממצות ראייה

"efe ba'aim b'ne y'raha kl' z'vark kl' p'ni ha'daron h' "

"יראה": למעט סומא. (לפי ר"י בן דהבאי)

"כף": למעט אנשים שריחם רע. (שאינם יכולים לעלות עם כולם)

"זכור": למעט נשים. (אלמלא הפסוק היינו מחייבים נשים בשל ההיקש למצוות הקהל)

"זכור": למעט טומטום (אפילו אם ברור שהוא זכר) ואנדרוגינוס.

"... הארון ה'": למעט שחציו עבד וחציו בן חורין. (שיש לו אדון אחר חוץ מה')

"efe kl'aim t'na fi b'ne"

אפשרות א': למעט בעלי קבין.

אפשרות ב': למעט חיגר, חולה, סומא, זקן, מפונק (שמתקשה ללכת ללא בלא מנעל).

"v'at' n'ha v'ha'at' n'ha"

למעט טמא (רק מי שיכול לבוא למקדש (טהור), מחוייב בהבאת קרבן ראייה).

"ei ei"

למעט ערל (לפי ר"ע).

קטן שהגיע לחינוך מחוייב מדרבנן - והאסמכתא לכך היא המילה 'כל'.

אך עבד גמור ברור שפטור, כי דינו כאשה.

לפי אפשרות ב' פטור בעלי קבים נלמד מ'פעמים'.

פסוקים שגרמו לאמוראים לבכות עליהם

פעם ה' ביקש מאיתנו את קירבתנו - וכעת הוא רוצה להתרחק מאיתנו

"יראה כל זכור" - וכעת - **"כי תבואו לראות פני מי בקש זאת מידכם ראו חצרו"**.

"והבחת שמיא ואכפת ש" - וכעת - **"למה לי רוב גחיקט יאמר ה' "**

פסוקים שמלמדים על עוצמת יום הדין

"ולא יכלו אחיו לצנות אתו כי נהלא מסניו" - קל וחומר שקשה לעמוד מפני תוכחה של הקב"ה?

"ויאמר שואף... למה הרצנתי להצלות אותי" - שמואל הצדיק התיירא מן הדין - אנו על אחת כמה וכמה! (ר' מהרש"א)

לא מספיקה ההשתדלות שלנו - צריך גם סייעתא דשמיא!!!

גם מאמצים אדירים ומשמעותיים לא מביאים בהכרח את התוצאה

• **"יתן בעפר כיהו אולי יש תקוה"**.

• **"קשו צדק קשו צנוה אולי תסתרו ביוט אף ה' "**.

• **"שנאו רצ ואהבו טוב והצילו בעצר משפט אולי יחנן ה' אלהי צבאות"**.

צדק מושלם יש רק בעולם הבא!!! (רק שם ה' מתקן את העיוותים)

פסוק שמלמדים על בעיית הצדק בעולם הזה

"ויש נספה בלא משפט" (רב יוסף) יש אנשים שמתים לפני זמנם!

חגיגה ה. (שורה 10) עד ה: (שורה אחרונה)

פסוקים המלמדים אותנו מסרים קשים מאוד

בעניין משפטו של ה'

"וקרבת' אפ'כט אפ'כט והי'ת' צ' אמהכ" -
ה' ממחר לדון ולהעיד.

"כמכשפ'ט ומאנאפ'ט ומשפ'ט אפ'ק'ר ומצוסי שכר שכר" -
עברות של פגיעה חמורה בה' (מכשפים וכיו"ב) שוות לעברה של פגיעה קלה בזולת (עושי שכר).

"כי את כל מצפה האלהים יהיא במשפט אפ' כל נאפ'ט אפ'ט אפ'ט ואפ'ט רצ"
ה' שופט גם את השגגות ולא רק את הזדונות.

"כי הנה יוצר הריט ובורא רוח ומליד אפ'ט אפ'ט אפ'ט"
ה' שופט את האדם על כל שיחה ושיחה שלו.

בעניין הנהגתו של ה'

"יומסת'ני' בו אפ'ט אפ'ט חנס" -

חלק מהנהגתו של הקב"ה את העולם היא בנתינת שלטון לכוחות הרוע.

"הן בקדושו לא יאמין" -
אפילו בקדושו ה' לא מאמין.

"והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות"
ה' מוציא לנו רעות וצרות.

מה זה "על כל נעלם"?
רב ושמואל:
המגעיל את חברו (יורק או הורג כינה בפניו).

מה זה "אם טוב"?
א': הנותן צדקה לעני בפרהסיא (ובכך מביישו).
ב': הנותן צדקה לאשה בסתר.
ג': השולח לאשתו בשר שאינו מוכשר בע"ש.
ד': הנותן צדקה בשעת דוחק (ולא לפני כן).

למסקנה: דווקא בקדושו ה' לא מאמין אבל באלה
שלא בשלים ה' מאמין.

חשיבות דברים 'שוליים' כביכול

- כל יום הינו בעל חשיבות עצמאית אדירה (גם לטובה וגם לרעה) ואין לזלזל בכוחו המשמעותי.
- ישנו שכר רב מאוד על ראיית פני החכמים אפילו במיתתם (ועל אחת כמה וכמה בחייהם).

הסתרת פנים של הקב"ה (מצעקות על הצרות)

- מי שהקב"ה לא מסתיר ממנו פנים הוא לא מעם ישראל.
- למרות שהקב"ה מסתיר פנים, הוא מתגלה בחלום.
- למרות שהקב"ה מסתיר פנים, ידו נטויה להגן עלינו.

הבכי של הקב"ה

הקב"ה בוכה "מפני אלה"

אפשרות א': מפני גאוותן של ישראל שניטלה מהם ונתנה לעובדי כוכבים.
אפשרות ב': מפני גאוותה של מלכות שמים שניטלה.

על שלושה הקב"ה בוכה בכל יום

- מי שמסוגל לעסוק בתורה אך אינו עוסק.
- מי שלא מסוגל לעסוק בתורה אך עוסק (הקב"ה משתתף בקשייו).
- פרנס המתגאה על הציבור.

שלוש דמעות דמעה השכינה על 'כי נשפה צדק ה'

דמעה אחת - על מקדש ראשון.
דמעה שניה - על מקדש שני.
דמעה שלישית - על ישראל שגלו ממקומן או על ביטול תורה (שבא בעקבות הגלות).

הבכיה של הקב"ה היא רק בבתיים הפנימיים, אך בבתיים החיצוניים הוא בוכה רק על חורבן ביהמ"ק.

חגיגה ה: (שורה אחרונה) עד ז: (משנה)

ביאורים

אין הלכה כשיטה: "שיטה" זה כאשר הגמרא מביאה רשימה של תנאים/אמוראים הסוברים אותה דעה (ומשתמשת בביטוי "כולהו סבירא להו" או "אמרו דבר אחד"). קבלה היא מרבתינו הגאונים שאין הלכה כשיטה (ר"ן על הרי"ף בסוכה ז ע"ב, וראה שם הטעם).
האו"ז (ח"ג ב"ק ס' קנ"ה) מבאר שאין הכוונה שלא ניתן לפסוק כאותם תנאים אלא הכוונה היא שלא חייבים לפסוק כאותם תנאים (אבל ניתן לפסוק)

ציטוט מהמשנה

הגדרת 'קטן' הפטור ממצות ראייה:

ב"ש: אינו יכול לרכב על כתפיים ולעלות (מירושלים להר הבית)
ב"ה: אינו יכול לאחוז ביד אביו ולעלות (מירושלים להר הבית)

קטן שהוא חיגר או סומא (אפילו אם הוא בר ריפוי):
 פטור מראיה (כל מצב שבו גדול פטור, גם קטן יהיה פטור)

ציטוט מהמשנה

השווי המינימאלי של הקרבנות

עולת ראייה - ב"ש: 2 מעות.
ב"ה: מעה.
שלמי חגיגה - ב"ש: מעה.
ב"ה: 2 מעות.

טעמים של ב"ש (הסוברים שעולה יקרה משלמים)

א. עולה כולה לגבוה (בניגוד לשלמים שרק חלקם מוקרב).
תגובת ב"ה: שלמים עדיפים כי בנוסף לגבוה גם בני אדם אוכלים ממנה.
ב. בשבועות יש יותר עולות משלמים (משמע שעולות חשובות יותר).
תגובת ב"ה: אין ללמוד דין קרבן יחיד מקרבן ציבור.

טעמים של ב"ה (הסוברים ששלמים יקרים מעולה)

א. קרבן שלמים היה עוד לפני מתן תורה (בניגוד לעולה).
תגובת ב"ש: גם עולת ראייה היתה לפני מתן תורה!
ב. בחנוכת המזבח הקריבו יותר שלמים מעולות,
תגובת ב"ש: אין ללמוד דבר הנוהג לדורות מדבר שנהג באופן חד-פעמי.

אך לדעת ב"ה הקרבן שהקריבו לפני מתן תורה היה עולת תמיד, ולא עולת ראייה.

איזה קרבן עולה הקריבו ב'ברית האגנות' (סמוך למעמד הר סיני)?

תנאים שסוברים שעולת ראייה:

בית שמאי. (המקור: דבריהם לעיל בדחיית סיבת ב"ה)
 רבי אלעזר. (הוא אמר שעולת תמיד נלמדה במתן תורה - מכאן שהעולה שהוקרבה לפני מתן תורה היתה עולת ראייה)

תנאים שסוברים שעולת תמיד:

בית הלל. (המקור: דבריהם לעיל)
 ר' עקיבא. (הוא אמר שעולת התמיד התחילה סמוך למעמד הר סיני)
 ר' יוסי הגלילי. (הוא אמר שלפני מתן תורה - לא היתה עולת ראייה)

תנאים שספק מה סברו:

ר' ישמעאל. (אמנם הוא סבר שרטי המצוות נאמרו רק לאחר הקמת המשכן - אבל ייתכן שהוקרבה עולת תמיד לפני שניתנו פרטיה (דין הפשט וניתוח))

ריה"ג קבע שיש ייחודיות לכל אחת מ-3 המצוות:
 רק עולת ראייה - עולה כולה לגבוה.
 רק קרבן חגיגה - נהג קודם מתן תורה. (ולא עולת ראייה)
 רק שמחה - נוהג גם בנשים.

" ויצלו צוללות ויגמחו גמחים דה' פריט" - למה מתייחסת המילה 'פריט'?
אפשרות א': לכל הפסוק (ואז גם העולות היו פרים).
אפשרות ב': רק לקרבן השלמים (ואז העולות היה כבשים).

נפקא מינה בין 2 האפשרויות:
דעה א': אופן פיסוק הטעמים.
דעה ב': מי שנודר להביא קרבן עולה כמו
הקרבן שהקריבו ישראל במדבר.

משנה בפאה

דברים שאין להם שיעור:
פאה, ביכורים, ראיון,
גמילות חסדים, תלמוד תורה.

השיעור של ראיון:

הכי הרבה: אין שיעור.
הכי מעט: מעה כסף (כמובא במשנה ב.).

תוקפו של השיעור המינימאלי
הו"א של ר' יוחנן: מהתורה.
ר' אושעיא: מדרבנן.

אדם שנכנס לעזרה ברגל

ביו"ט ראשון של הרגל:

חייב להביא קרבן ראיה כל פעם שנכנס.

בשאר ימות הרגל:

אפשרות א' (נדחתה):

ר' יוחנן: מותר להביא קרבן כל פעם שנכנס.
ריש לקיש: חייב להביא קרבן כל פעם שנכנס.

אפשרות ב':

ר' יוחנן: אסור להביא קרבן כל פעם שנכנס.
ריש לקיש: מותר להביא קרבן כל פעם שנכנס.

תוס': לפי אפשרות ב' ר' יוחנן סובר שגם ביום הראשון אסור
להביא כל פעם שנכנס. (אלא רק בפעם הראשונה)

אפשרות א' נדחתה בעקבות ברייתא שנאמר בה
במפורש שאין חובה (שלא כמו ריש לקיש).

ריש לקיש מודה שלמרות שיש עניין להרבות בעולות, יש
להזהר לא להרבות חטאות ואשמות.

אנשים שריחם רע: פטורים ממצות ראיה.

המקור: "כל זכורך" - רק מי שיכול לשהות בחברת הציבור חייב לעלות.

חגיגה ז: (משנה) עד ט. (משנה)

ביאורים

חגיגת ארבעה עשר: נוסף על קרבן הפסח (שהיו מקריבים בארבעה עשר בניסן) הקריבו גם קרבן שלמים הנקרא "חגיגת ארבעה עשר". אין חגיגה זו מצוה לעצמה, אלא כדי שיהא קרבן הפסח נאכל על השובע (הפסח אינו בא אלא שה תמים זכר בן שנה, ולכן לא היה מצוי כל כך, ומתוך כך היו הרבה נמנים על פסח אחד, ולא היה מספיק להם לאכילת שובע); הלכך היו אוכלים תחילה מן החגיגה, ולא היו משביעים עצמם ממנה, כדי שתהא אכילת הפסח הבאה אחריה משביעתם ונמצא הפסח נאכל בסוף על השובע.
 בזמן שחל ערב פסח להיות בשבת, או כשקרבן הפסח מרובה לכל בני החבורה, או כשרוב הציבור טמאים, אין מביאים "חגיגת ארבעה עשר", שחגיגת ארבעה עשר רשות היא ולא חובה (ולכן אינה דוחה לא את השבת ולא את הטומאה).

משנה

ממה מקריבים את הקרבנות הבאים?

עולות

רק מחולין.

שלמי חגיגה

ב"ש: רק מחולין.
 ב"ה: אף ממעשר שני המצורף לחולין.

שלמי שמחה

אף מכסף מעשר שני.

במה ניתן לצאת ידי חובת שלמי שמחה?

- כולם – בנדירים, בנדבות, במעשר בהמה.
- כהנים – אף בחלק שמקבלים מהקרבנות.
- לא ניתן לצאת בעופות ובמנחות.

מניין שיוצאים ידי חובה בכל בשר קדשים?

"תחת" – יש לשמוח באכילת בשר.

מניין שלא יוצאים ידי חובה בעופות ובמנחות?

- א. "תחת" – יוצאים רק במי שקרבן חגיגה בא ממנו.
- ב. "תחת" – בעוף ומנחה אין שמחה.

עולת נדבה: אין להקריב ביו"ט (אלא רק בחוה"מ).

עולת ראייה: ניתן להקריב אף ביו"ט (לדעת ב"ה).

המשנה מתייחסת רק לחגיגת יו"ט!

(אך חגיגת יו"ד בניסן - באה גם מכסף מעשר שני (כי אין חובה מהתורה להביאה))

כיצד מצרפים מעשר שני וחולין?

ר' יוחנן: יערבב כספים ויקנה מהכסף המשותף בהמות.

חזקיה: יערבב בהמות - בהמה ראשונה יביא מחולין, שאר הבהמות יביא ממעשר.

רב ששת: ניתן או לערבב כספים או לערבב בהמות.

לא ניתן להביא מעשר בהמה ביו"ט מחשש שיבוא לעשר ולצבוע.

משנה

כמות עולות ראייה תלויה בעושרו של האדם

לא עשיר: מעט עולות.

עשיר: הרבה עולות.

כמות שלמי החגיגה תלויה בגודל משפחתו

בני ביתו מועטים: מעט שלמים.

בני ביתו מרובים: הרבה שלמים.

אם אינו עשיר - כיצד יקנה הרבה שלמים?

רב חסדא: יצרף מעות חולין ומעות מעשר.

רב ששת: אף יצרף בהמת חולין ובהמות מעשר.

לא הקריב את כל בהמות החגיגה ביר"ט ראשון:

יקריב למחרת.

אם נמנע מלהקריבן מחמת אונס:

יקריב למחרת.

פירש שמיועדות ליר"ט ראשון:

אם נמנע מלהקריבן סתם כן:

לא פירש שמיועדות ליר"ט ראשון: לא יקריב.

מכיוון שייעד אותן ליר"ט ראשון, אין בכך בעיה של בל תוסיף (הקרבתו בשאר הימים היא בגדר תשלומין ליר"ט ראשון).

מכיוון שלא ייעד אותן ליר"ט ראשון, יש בכך בעיה של בל תוסיף.

חגיגה ט. (משנה) עד י. (משנה)

ביאורים
 נזיר: נזיר שנטמא למת בתוך ימי נזירותו, מוחק את כל הימים שמנה לנזירותו. לאחר שיטהר את עצמו מטומאתו (לסוף שבעה ימים), יגלח את שערו ויביא קרבנות, מערכת זו נקראת "תגלחת הטומאה".
 רק בסיום תהליך הטהרה הוא יכול להתחיל למנות מחדש את ימי נזירותו כמניין הימים שקיבל עליו.
 'מופנה': מלשון 'פנוי'. כשהמילה שממנה לומדים את הגזירה שווה היא פנויה (מיותר ולא לומדים ממנה כלום) ניתן ללמוד את הגזרה שווה אף אם יש עליה קושיה.

מניין שניתן להשלים גם בשמיני עצרת?
 א. גזירה שוה ('עצרת') משביעי של פסח.
 ב. "מנה השמיני" - כל החודש
 תחילתו - דווקא בימי החג (לרבות שמ"ע).

ואם בא על אשת איש ברצון (או על אשת כהן אפילו באונס) - נחשב לא יוכל לתקון גם אם לא נולד ממזר.

משנה

לא הקריב עולת ראייה או שלמי חגיגה ביו"ט ראשון: ישלים עד יו"ט האחרון (אבל אחרי הרגל לא לא ניתן להשלים)

על מי נאמר "אצות לא יוכל לתקון"?
 ת"ק: מי שלא הקריב קרבן ראייה וחגיגה ברגל.
 ר"ש בן מנסייא: מי שבא על הערוה והוליד ממנה ממזר.
 ר"ש בן יוחי: תלמיד חכם שפרש מן התורה.
 דעה בברייתא: מי שפספס ק"ש או תפילה.

ביו"ט ראשון לא היה חייב בקרבן - ובחווה"מ התחייב (נכה ברגליו שהתרפא בחווה"מ)
 ר' יוחנן: לא ישלים. (היום הראשון הוא מקור החיוב)
 ר' אושעיא: ישלים. (כל יום יוצר חיוב חדש) (על מי שלא הקריב עד אז) - ובשאר הימים היה ראוי

קושיה

נזיר שנטמא - סופר 7 ימי טהרה - וביום השמיני מביא קרבן

מה הדין - אם בתקופת הטהרות- נטמא הנזיר מחדש?
 באמצע 7 ימי הטהרה (לפני שנטהר) - משתמש בקרבן הישן לטומאה החדשה
 ביום השמיני (אחרי שנטהר ואחרי שהיה ראוי להביא קרבן) - אינו יכול להשתמש בקרבן הישן (צריך קרבן חדש)
 ר' יוחנן קבע: נטמא בליל שמיני (אחרי שנטהר) ולפני שהיה ראוי להביא קרבן) - אינו יכול להשתמש בקרבן הישן (צריך קרבן חדש)

נזיר שנטמא בליל שמיני לא ראוי עדיין להקריב קרבן - למרות זאת נחשב כאילו היה ראוי (ולכן אינו יכול להשתמש בקרבן הישן).
 משמע: שגם אם לא ראוי לקרבן (כמו נזיר שנטמא בליל שמיני וכמו נכה ברגלו שהתרפא בחווה"מ) - נוצר חיוב (כאילו היה ראוי)!

תירוצים

ר' ירמיה: אין ללמוד מדיני טומאה, כי בטומאה יש תשלומין גם למי שלא היה ראוי כפי שרואים בדין פסח שני.
 (תירוץ זה מסתדר רק לשיטה שמבינה שפסח שני הוא תשלומין לפסח ראשון)

ר"פ: הנחת היסוד של הקושיה לא נכונה - הנזיר ראוי לקרבן בלילה (אלא שיש מגבלה טכנית שאין מקריבין בלילה),
 לכן בליל שמיני הוא כבר נחשב ראוי לקרבן.

"וחסרין לא יוכל ארבעות" -

מי שהזמינוהו חבריו לדבר מצוה ולא הלך עמהם - לא יוכל לימנות שוב באותו מנין (כי כבר עשו את המצוה).
(ולכן כתוב להמנות ולא כתוב להמלאות)

"ושמקם וראיקם בין צדיק ארשט בין טוב ארשט אסר לא ארשט"

גם עובד אלהים וגם לא עובד אלהים נחשבים לצדיקים, ההבדל הוא שעובד האלהים עושה יותר ממה שצריך (לומד 101 פעמים במקום 100 כפי שצריך).

"בנה צדקתיק ולא בטל בחוקיך בכור עוני"

המידה הטובה ביותר שהקב"ה מצא לתת לישראל היא העניות.

"ואיזא וקא אין שלום" - על מי מדובר?

רב: על מי שעוזב לימוד משנה לטובת לימוד מקרא.

שמואל: על מי שעוזב לימוד גמרא לטובת לימוד משנה.

ר' יוחנן: אפילו על מי שעוזב לימוד גמרא אחת לטובת לימוד גמרא אחרת. (ר' תוס')